

NAJBRŽ JE ŽE PREPOZNO!

JURIJ PALJK

(Članek, ki ga tukaj ponatisnemo, je izšel v primorskem Novem glaslu. Okoliščine so sicer drugačne, a marsikatera misel in občutje je podobno položaju v naši skupnosti. Priporočamo ga v branje in premislek. Op. ur.)

Priznam, da je pričujoče pisanje utrujajoče. In žalostno. Dolgočasno tudi. Ker se bom pri pisanju spet ponavljal, ker bo marsikateri bralec rekel: »Pa saj je o tem že pisal!« Ker bodo drugi rekli: »Glej ga, ne neha! Pa saj zgodbo poznamo, ne?«

Uvodnik je namreč namenjen šoli s slovenskim učnim jezikom, kot se uradno imenuje slovenska šola v Italiji. Pred dnevi smo prebrali nekaj podatkov o vpisih na Goriškem in o tem, koliko se jih bo z nižje srednje šole vpisalo v višje srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici in seveda v Trstu, kamor tudi odhajajo naši dijaki, ki končujejo nižjo srednjo šolo v Gorici in v Trstu. Prebrali smo tudi zapis, v katerem sindikalni predstavnik slovenskih šolnikov umirjeno pove, da »sedaj ne bi smeli iskati grešnega kozla«, a smo tudi mnenja, da je za iskanje odgovorov, zakaj se polovica otrok, ki končajo slovensko nižjo srednjo šolo v Gorici, vpiše v italijanske višje srednje šole, najbrž že prepozno.

Sam sem že večkrat napisal, da je z leti postalo opazno, kako šibka je postala raven znanja slovenskega jezika naših otrok, kot sem tudi ježno prav pred nekaj meseci na tem mestu napisal, da je velika zmota določenih krogov, ki so se načrtno oddaljili od binoma jezik-narodna pripadnost, o katerem vse življenje piše naš pisatelj Boris Pahor. Sam jezik ni dovolj.

Na tem mestu sem tudi zahteval in to zahtevo ponovim, izrekel sem jo že velikokrat tudi učiteljem in profesorjem svojih otrok, ki jih v Gorico vozim v šolo s slovenskim učnim jezikom izključno, le, zgolj ter samo zaradi slovenskega jezika, naj učni kader spoštuje tudi nas, ki nam slovenščina pomeni vrednoto in ne samo jezika sporazumevanja, tudi nas, ki nam ni vseeno, kako se slovenščina uči in niti ne, kdo jo uči, vse nas, ki nam ni vseeno, kakšno identiteto pri učenju v šoli s slovenskim učnim jezikom naši otroci dobivajo. In to govorim kot človek in oče, ki se mu ne more očitati, da je nacionalist, ne, da je nazadnjak, četudi se to pri nas z lahkoto počenja. Niti mi ni vseč, da moram ta uvodnik o šoli pisati v prvi osebi, a doslej nisem zasledil nobene poglobljene razprave o tem grozljivem podatku, saj ta straši osip otrok, ki bodo šli na italijansko šolo, zgovorno kriči o tem, da je nekaj hudo narobe z nami in z našo šolo!

Ta strašni molk, v katerega se zavijajo tako šolniki kot starši in se vanj zavijamo vsi, ko gre za to vprašanje, je grozljiv še toliko bolj, če vemo, da nas je ostalo v tem prostoru za prste ene roke, tistih namreč, ki si še upamo zapisati, da bi morala naša šola, šola s slovenskim učnim jezikom, vzgajati otroke tudi v občutku pripadnosti slovenskemu narodu. Da, tudi v primeru, da gre za otroke iz narodnostno mešanih zakonov, kot so moji, da, tudi v primeru, ko gre za otroke italijanskih staršev.

Sem zapisal kaj pregrešnega, ko sem kot eden od dveh, ki sva zadnje mesece pisala o narodni identiteti, zapisal besedo narodna identiteta? Ne, nisem, ker se prekleto dobro zavedam, da je današnja narodna identiteta drugačna od tiste izpred veliko let, a tudi ta bi morala sleteti na občutku pripadnosti narodni manjšini, na ponosu, da je slovenski jezik lep, na vedenju, da so za slovenski jezik trpeli, celo umirali naši predniki, predvsem pa na spoznanju, da nas kot narodno skupnost najbolj razjeda predvsem to, da nas je sram svoje istovetnosti, da nas je sram biti Slovenci, da nas je sram govoriti slovensko. Če odgovorni, to smo seveda tudi starši, ne vidijo in ne vidimo, da je to široka avtocesta, ki vodi najprej v pogubno dvojezičnost in nenehno nižanje znanja slovenskega jezika, če vsi skupaj ne vidimo, da so postale celo naše Prešernove proslave neke dvojezične manifestacije, pri katerih občutka za narodno pripadnost skorajda ni več, je res, kar sem napisal zgoraj, da je namreč že prepozno!

Lahko se zdi puhla fraza, a to ni, kar bom sedaj napisal: Prepustiti šolo s slovenskim učnim jezikom učnemu osebju in ravnateljem je prav tako neodgovorno, kot je prepustiti odločitev za vstop v vojno generalom!

Zakon je neustaven

Ustavno sodišče je razveljavilo zakon o davku na nepremičnine. Do drugačne ureditve obdavčitve nepremičnin se uporabljajo predpisi, ki so veljali doslej, je danes na ustni razglasitvi sodbe povedal predsednik ustavnega sodišča Miroslav Mozetič.

Zakon o davku na nepremičnine je z današnjo razglasitvijo odločitve ustavnega sodišča - ustavni sodniki so jo sprejeli soglasno - v celoti razveljavljen. V neskladju z ustavo so namreč njegove temeljne določbe, brez katerih zakona ni mogoče izvrševati.

Da občine do drugačne zakonske ureditve ne bi ostale brez dela prihodkov, je ustavno sodišče odločilo, da se v tem obdobju uporabljajo nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča in pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest, ki se za letos odmerita v celoletni višini, ter davek na premoženje, ki se odmeri s 1. aprilom.

Ustavno sodišče je tudi presodilo, da je zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin v delu, ki se nanaša na množično vrednotenje nepremičnin zaradi obdavčenja nepremičnin, v neskladju z ustavo.

Ustavno sodišče je presojo razširilo tudi s tem zakonom, ker se je s predpisi o množičnem vrednotenju ugotavljala davčna osnova. Presodilo je, da ureditev modelov vrednotenja pravnega položaja zavezanca ne ureja dovolj jasno in določno, poleg tega urejanje vprašanj, ki bi morala biti v pristojnosti zakonodajalca, prepušča vladi.

Ustavno sodišče je tudi ugotovilo, da niso podani razumni razlogi za različne davčne stopnje za rezidenčna in nerezidenčna stanovanja ter za energetske nepremičnine

in ostale poslovne in industrijske nepremičnine.

Poleg tega je možnost pritožbe zoper posplošeno tržno vrednost le navidezna, s čimer je kršena ustavna pravica do pravnega sredstva, so ugotovili ustavni sodniki.

Deljivost davka med državo in občinami sama po sebi ni v neskladju z ustavo, je pa treba upoštevati, da so predmet obdavčitve nepremičnine ter da je davek na nepremičnine v temelju občinski davek, zato bi moral pretežni del denarja pripadati občinam, so menili sodniki.

Ustavno sodišče je tudi ugotovilo, da možnost zvišanja ali znižanja stopenj za polovico za svoj del davka občinam ne daje zadostnih pooblastil, da bi lahko na podlagi lastnih sredstev učinkovito opravljale svoje naloge. Poleg tega bi bile občine v prehodnem obdobju (ko bi prejele znesek nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2012) odvisne od državnega proračuna, zato jim ne bi bila zagotovljena finančna avtonomija.

Kot je v izjavi po razglasitvi sodbe dejal Mozetič, to ne pomeni, da davka na nepremičnine ni ustavno dopustno uveljaviti. Vlada in zakonodajalec se lahko odločita, kaj obdavčiti. Glede na ugotovitve ustavnega sodišča pa je sedanji zakon nedomišljen, nedodelan, nedorečen, je povedal Mozetič in dodaja, da so nadaljnji koraki stvar zakonodajalca.

Je pa Mozetič poudaril, da mora biti zakon toliko jasen in določen, da lahko davčni zavezanec iz samega zakona ve, kaj ga čaka oz. kakšna bremena mu je država naložila, ne pa da se to prepušča podzakonskih aktom. Zakon so ustavni

sodniki razveljavili v celoti, ker so pri ključnih zadevah ugotovili, da so neustavne. K odločitvi je sedem od devetih ustavnih sodnikov podalo ločena pritrdilna mnenja.

Tokratna odločitev temelji na šestih zahtevah, ki so jih vložili predstavniki občin in nekatere posamezne občine, skupina poslancev in državni svet.

Odločitev ustavnega sodišča, ki je danes razveljavilo zakon o davku na nepremičnine, pomeni tudi usmeritev, kakšen naj bo morebitni zakon v prihodnje, je v odzivu dejal pravnik Erik Kerševan, ki je v primeru zastopal državni svet. Vlado in DZ je pozval, naj s sprejemanjem novega zakona brez tehtnega premisleka ne hitita.

Hitenje je povzročilo marsikaj in očitno tudi neustavnost celotnega zakona. »Hitenje ne more biti izgovor. Ne moreš govoriti, da smo sprejeli neustaven zakon, ker smo hiteli,« je Kerševan dejal v izjavi po razglasitvi odločitve ustavnega sodišča.

Če bo zakon o davku na nepremičnine še kdaj sprejet, se bo moralo to po njegovih besedah zgoditi ob spoštovanju ustave in današnje odločbe ustavnega sodišča. Ta ne pomeni le razveljavitve zakona, pomeni tudi usmeritve in zahteve, kakšen zakon mora biti sprejet v prihodnje, je dejal in med drugim naštel zahtevo po upoštevanju načela zakonitosti, poštenem postopku ter ustreznem vplivu občin na višino te dajatve.

Časa za morebitno pripravo novega zakona imajo, kolikor ga bodo potrebovali, je še dejal, glede davčnih stopenj pa opozoril, da bo ustavno sodišče presojalo tudi te, kajti njihovo določanje ni prepuščeno prosto zakonodajalcu.

Referendum o arhivih

Največja opozicijska stranka je 25. marca v državni zbor vložila 46.712 podpisov za referendum o arhivski noveli. Če bo predsednik parlamenta Janko Veber ugotovil, da je referendumsko vprašanje ustrezno, podpisov pa dovolj, bo moral državni zbor referendum razpisati v sedmih dneh. Poslanka SDS Eva Irgl je pred tem poudarila, da zadostno število zbranih podpisov pomeni, da se ljudje zelo dobro zavedajo, kako pomembno je, da arhivi ostanejo odprti.

Po vložitvi podpisov se je Irglova, sicer prvopodpisnica referendumske pobude, zahvalila »vsem, ki so kakorkoli pripomogli k temu uspehu«. Kot je pojasnila, se je precej mudila na terenu in se pogovarjala z ljudmi, ki da se zelo dobro zavedajo, kako pomembno je, da arhivi ostanejo odprti. Napovedala je, da bodo v največji opozicijski stranki nadaljevali z iskanjem zgodovinske resnice in tudi z zaščito arhivskega gradiva. »Več kot 80 odstotkov gradiva SDV je bilo do zdaj uničenega, nekeje 20 odstotkov ga je ostalo in paziti ga moramo kot punčico svojega očesa. Gre vendarle za identiteto slovenskega naroda in tudi za kulturno dediščino,« je dodala.

Tudi evropski poslanec Milan Zver se je zahvalil vsem članom in privržencem, ki so s podpisom pokazali visoko stopnjo demokratične politične kulture. »Upam, da tokrat ne bodo poskušali z raznimi obhodi negirati jasno izražene volje več kot 46.000 podpisnikov te pobude, ki predstavlja enega od temeljnih stebrov sodobne demokracije,« je dejal Zver in dodal, da mora sprava, temeljiti na zgodovinski resnici in spominu.

Irglova je znova poudarila še, da bi bilo po njenem mnenju najbolje in najbolj racionalno, če bi se referendum izvedel 25. maja, skupaj z evropskimi volitvami. Prepričana je, da bo predsednik DZ Janko Veber ravnal v tej smeri, pa tudi koalicijski poslanci, ki bodo v nasprotnem primeru »pač morali prevzeti del svoje odgovornosti za dodatne stroške«.

Poslanci koalicije sicer menijo, da je referendum nepotreben in spolitiziran, zato so v ponedeljek SDS pozvali k umiku zahteve. A Irglova je tudi poziv označila za norčevanje iz jasno izražene volje ljudi.

V koaliciji je bilo sicer slišati, da bi bil lahko referendum prej, že 4. maja, kar naj bi bil tudi prvi možni datum. Kot je dejala Irglova, tega datuma ne pozna in gre očitno za kalkulacije znotraj koalicije.

Zdaj je na potezi Veber. Če bo ugotovil, da je referendumsko vprašanje ustrezno, podpisov pa dovolj, bo moral DZ referendum razpisati v sedmih dneh.

Po zakonu o referendumu in ljudski iniciativi od dneva razpisa referenduma do dneva glasovanja ne sme preteči manj kot 30 dni in ne več kot leto dni. Določitev dneva glasovanja, do katerega preteče več kot 45 dni od dneva razpisa referenduma, pa mora DZ sprejeti z dvotretjinsko večino navzočih poslancev. To pomeni, da bi morali (glede na roke) za to, da bi bil referendum izveden skupaj z evropskimi volitvami, ki bodo 25. maja, glasovati vsaj dve tretjini navzočih poslancev. Koalicija meni, da SDS ne bo uspelo prepričati zadostnega števila poslancev. Medtem Irglova trdi, da gre za načrtno zavlačevanje.

Vladne težave

Gotovo je pretekli teden vlado najbolj prizadela odločitev vrhovnega sodišča, ki je zakon o davku na nepremičnine razglasila za neustavnega. A to ni bila edina težava. Problemi so tudi kadrovske narave. Ministrica za zdravje Alenka Trop Skaza se poslavlja s položaja. Že prejšnji ponedeljek je premierki Alenki Bratušek poslala odstopno izjavo, v kateri je zapisala, da odstopa zaradi »očitkov, podtikanj in pritiskov«, ki jih je bila deležna sama in njena družina v času ministirovanja. Izpostavila je, da je bila opozorjena na igre v ozadju glede ukinitve dopolnilnega zavarovanja, ki ga je napovedala. Rekli naj bi ji, da ga lahko ukine samo, če bo zavarovalnicam kaj ponudila. Poudarila je, da se je na koncu morala odločiti med kariero in družino, izbrala je družino.

Premierka mora v desetih dneh po prenehanju funkcije predlagati novega ministra oziroma ministrico ali obvestiti državni zbor, da bo funkcijo tega ministra začasno opravljala sama oziroma drug minister. O tem se je že pogovarjala z Danijelom Bešičem Loredanom, ki je načeloma izziv pripravljen sprejeti. Na zdravstvenem področju so še druge težave (glej članek na tej strani).

Komisija za preprečevanje korupcije je medtem v

četrtak objavila sistemsko načelno mnenje, v katerem ugotavlja, da zdravniki, ki hkrati delajo v javnem in zasebnem zdravstvu, pomenijo sistemsko korupcijsko tveganje. Področje čakalnih vrst pa je po mnenju komisije področje z visokim korupcijskim tveganjem, ki ni ustrezno obvladano.

Na podlagi ugotovitev v primeru Ortopedske bolnišnice Valdoltra je komisija konec februarja sprejela še sistemsko mnenje glede korupcijskih tveganj v celotnem zdravstvenem sistemu. Ugotovitve v omenjenem primeru so namreč pokazale sistemske kršitve zakonodaje glede dodatnega dela zdravnikov v ambulantah, v katerih niso redno zaposleni, in pri preskakovanju čakalnih vrst.

Ob vseh teh težavah pa se Slovenija znova zadolžuje. V ponedeljek je država začela niz srečanj z vlagatelji po Evropi, ki bi mu lahko sledila izdaja evrskih obveznic. Vlada želi izkoristiti trenutne ugodnejše razmere na finančnih trgih, predstavitve vlagateljem potekajo v Ljubljani, Londonu, Amsterdamu, Parizu, Münchnu, Frankfurtu in na Dunaju. V javnosti so poteze naletele na kritike, saj gre že za drugo tovrstno zadolževanje v letošnjem letu.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Pretekli teden nam je vlada postregla z zelo neljubo novico: iz tarif javnih storitev bodo odpravili državne podpore. To smo sicer že vedeli, a storilo naj bi se malo kasneje – za časa nogometnega prvenstva. Gotovo je položaj skrajno zapleten, da je vlada sklenila takojšnje ukrepe. Voda teče v grlo in ne more več čakati.

Vprašanje besed. Zgodba se je začela pred več kot desetimi leti. Obdobje po veliki krizi okoli 2001/2002 je zahtevalo državni poseg. Vlada je tedaj priskočila na pomoč in »sofinancirala« plin, vodo, elektriko, javni prevoz, ... A potem, ker je bilo denarja dovolj (soja itd.), je tedanji predsednik Kirchner odločil, naj država še kar naprej vlaga denar v tarife. Zagotovila si je priljubljenost, ljudje pa so veselo to izkoriščali. Nekatere tarife se že deset let niso spremenile, kljub hudi inflaciji, ki je zadnja leta razgrajala, čeprav je vlada ni priznala. Prišli smo v nesmiselno stanje. Pisec teh vrstic, na primer, plača za dva meseca vode komaj 1,5 evra. Stroški so astronomsko rasli, denarja pa je zmanjkalo. Krivda je predvsem v energetske krizi, saj je vlada pozabila iskati in črpati petrolej: lažje ga je bilo uvažati. Jasno, denarja je bilo dovolj. Ko je stanje postalo neznosno in so mednarodni gospodarski organi pritiskali, je minister Kicillof klonil. Napovedal je izbirno odpravo podpor na tarife plina in vode. Res je, da kdor bo porabil manj kot prej, bo v celoti ali delno še prejemal podporo. So tudi nekatere sektorji (najbolj revni, tisti, ki prejemajo kakšno državno podporo ali »plan«), ki bodo še naprej uživali poceni storitve. A tudi to je relativno. Upokojencem bodo podpora ohranili, a le tistim, ki prejemajo najnižjo pokojnino. Sedaj pričakujemo novice glede elektrike. Najbolj zanimivo pa je, da to ni »podražitev«, temveč »predodelitev (reassignacija) poddelitvenih rešitev«. Sploh vlada izumlja vedno nove besede, da ji ni treba priznati, da se vse draži, da ruši, kar je gradila, da prelamlja prisege, ki jih je še pred kratkim sveto izgovarjala. Ni pomembno, kaj dela, temveč le, katere besede uporabi, ko svoje poteze imenuje.

Sindikalni nemiri. Podražitve javnih storitev pa sovpadajo s pogajanjem sindikatov o novih povišicah plač. Najmanj ugoden trenutek torej. Ob koncu lanskega leta je vlada tem povišicam postavljala mejo nekako okoli 18

do 20 %. Pod silo razmer je to mejo dvignila do 25 %. V tem duhu je tudi upokojencem povišala okoli 11 %, za dobo šestih mesecev. A sedaj, po inflaciji prvih mesecev in odpravi podpor, je jasno, da noben sindikat ne bo sprejel povišanja plač pod 30 %. In tukaj ni razlike, ali sindikat spada v provladni ali protivladni sektor. Številni gremiji, ki domnevno podpirajo vlado, zahtevajo 35 % ali še več. Kovinski sindikat, katerega vodja (Caló) je glavni tajnik provladne CGT, je podpisal povišico za 29,6 %. A v podjetjih, pod raznimi oznakami (mnogokrat na črno), bodo plačali dodatke, ki bodo povišice dejansko dvignili nad 35 %. Omenimo ob tem, da se je končno uredil učiteljski konflikt v provinci Buenos Aires. Guverner Scioli je pristal na splošno povišanje okoli 30,8 %, ki pa v nekaterih primerih doseže 38 %. A vse to ne pokrije splošnega nezadovoljstva, ker družine opažajo, da porast cen prehrane presega povišanje delavskih plač. Po resnih strokovnih ugotovitvah danes štiričlanska družina potrebuje mesečni dohodek v višini 7.353 pesov, da ne zapade v kategorijo »revne«. In če imajo več otrok? Kar 75 % zaposlenih pa prejema manj kot 6.500 pesov. Nujno je v tem primeru, da delata tako oče kot mati, da vsaj nekako dostojno shajajo. Kako to prizadene normalen razvoj družin, si lahko mislimo. Enako, ker raste brezposelnost in tovarne začasno ustavljajo delo.

Miren prehod. Večkrat smo že omenili, da je eden vladnih ciljev miren prehod do decembra 2015. Čeprav je vse usmerjeno v zmago na prihodnjih volitvah, mnogi (tudi predsednica?) dopuščajo možnost poraza. A gre jim za to, da v tem primeru ne bi zmagala kakšna nevšečna peronistična različica (Massa) ali da vladni kandidat ne bi predstavljal čistega kirchnerizma. Da bi kandidiral Scioli in morda celo zmagal, ne gre v vladne račune. Raje doživijo poraz, se v prihodnji dobi okrepijo, v upanju, da se vrnejo zmagoviti leta 2019. Tako se ponavlja položaj iz leta 1999, ko Menem ni hotel, da zmaga Duhalde. Kaj se je potem zgodilo, že vsi vemo. Zato je vedno večja napetost med »čistokrvnimi« kirchneristi in večino peronistične stranke. Tako raste napetost med vladno palačo in guvernerji, ker se ti ne sprijaznijo z idejo, da bi bili v svojih provincah poraženi.

Razprava o družini

Še dobre pol leta nas loči do izredne sinode škofov o družini, vendar pa ima škofovska sinoda na mizi še veliko odprtih vprašanj. Največ pozornosti je doslej pritegnilo vprašanje ločenih, ki živijo v novih skupnostih in možnosti prejemanja obhajila. Namestnik tajnika papeškega sveta za družino msgr. Carlos Simón pa je povedal, da so tudi druga, še bolj pereča vprašanja.

Po besedah namestnika tajnika papeškega sveta za družino vprašanje prejemanja zakramentov pri ločenih in na novo civilno poročenih prav gotovo zahteva odgovor. Vendar pa so pastoralni izzivi sodobne družine veliko širši. Papež je želel prvo sinodo, ki jo je sklical, posvetiti družini, saj se želi soočiti s kulturo, ki zavrže vse, kar ne potrebuje več, ki vrednoti tekmovalnost in uporabnost, ne pušča pa prostora za najšibkejši v družbi.

»Ostareli v družini, bolni, invalidni, ali pa vprašanja, kot je na primer evtanazija. Vse to je povezano z omenjeno kulturo zavračanja. Vsega tega bi se morale družine zavedati, kajti prav v družini človek najde vrednost v tem, kar je, in ne v tem, kar ima ali kar lahko prispeva,« je povedal msgr. Simon.

Razprava se je zdaj šele začela in lahko pričakujemo, da bo trajala več let. Udeleženci sinode bodo o tem razmišljali, glede na odgovore, ki so jih prejeli z vseh škofovskih konferenc po svetu. Razmišljali bodo o nauku Cerkve, pastoralnih pristopih do ločenih in homoseksualcev ter o tem, kateri predlogi bi lahko bili uspešni za razvoj pastoralnega delovanja.

ZA EVROPSKE VOLITVE

Še en slovenski kandidat

Odbor Južnotirolske ljudske stranke Südtiroler Volkspartei SVP se je na zadnji seji ukvarjal z bližajočimi se volitvami v Evropski parlament 25. maja 2014. Nosilec liste SVP bo Herbert Dorfmann, ki že od leta 2009 uspešno zastopa Južno Tirolsko v Evropskem parlamentu.

Vodstvo SVP je sklenilo, da bo drugo mesto na listi namenjeno kandidatu ali kandidatki Tridentinsko-tirolske avtonomistične stranke - Partito Autonomista Trentino Tirolese PATT, na tretjem mestu pa bo kandidat-ka Slovenske skupnosti, edine slovenske stranke v Italiji in zgodovinskega partnerja SVP.

Herbert Dorfmann bo vodil listo SVP kot skupni kandidat evroregije Tirolske, saj niti v zvezni deželi Tirolski niti v sosednji pokrajini Trident ne bo kandidiral noben drug kandidat, ki bi imel realno možnost za izvolitev.

140 let rojstva Rudolfa Maistra

Vojaki so cenili njegov pogum in karizmo, najbližji se ga spominjajo kot strogega, vendar

toplega človeka, ukvarjal se je s slikanjem in poezijo, v zgodovini pa si je svoje mesto zagotovil predvsem z razorožitvijo nemške garde, ki je skušala Maribor in Štajersko pripojiti Avstriji.

Ravno 29. marca je minilo 140 let od rojstva Rudolfa Maistra, ki je s to potezo zagotovil, da je južni del Štajerske pripadel matični Sloveniji oziroma takratni državi Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Junaku v spomin so te dni po Sloveniji pripravili različne dogodke; v steklenem atriju ljubljanske Mestne hiše so odprli razstavo o Rudolfu Maistru in boricah za severno mejo (postavitev sta postavila Vojaški muzej Slovenske vojske in Društvo generala Maistra Ljubljana), poklonili so se mu pred njegovim spomenikom na Trgu OF, proslava pa je potekala tudi v Maistrovem rojstnem Kamniku, kjer je lani v njegovi rojstni hiši zaživel muzej.

General Rudolf Maister - Vojanov se je rodil 29. marca leta 1874 v Kamniku. Na njegovo vlogo v slovenski zgodovini se vsako leto spomnimo 23. novembra, ko je leta 1918 s svojimi soborci razorožil zaščitno stražo oziroma t. i. zeleno gardo mariborskih Nemcev. Ob koncu prve svetovne vojne je namreč tedanji mestni svet razglasil priključitev Maribora k republiki Nemški Avstriji, zato je Maister na svojem območju nemudoma ustanovil slovensko vojsko z okoli 4.000 vojaki in 200 častniki. Novembra in decembra istega leta so Maister in njegovi soborci zasedli narodnostno mejno območje na Štajerskem.

Za posledicami kapi je Rudolf Maister umrl leta 1934 na Uncu pri Rakeku, pokopali so ga v Mariboru, kjer se je od njega poslovilo 30.000 ljudi. Letos torej zaznamujemo tudi 80 let njegovega slovesa.

Dolga čakanja na urgenci

Na ljubljanski kirurški urgenci so se znašli v hudi kadrovski stiski, zaradi česar je nastal že velik problem z organizacijo oskrbe poškodovanih. Po besedah predstojnika kliničnega oddelka za travmatologijo kirurške klinike Univerzitetnega kliničnega centra (UKC) Ljubljana Mateja Cimermana bodo najhujšo kadrovsko krizo rešili, ko se jim bosta pridružila dva zdravnika po podjemni pogodbi. V prihodnjem tednu se bodo predvidoma sestali tudi z ministrstvom za zdravje, so

povedali na novinarski konferenci. Ministrstvo za zdravje pa jim je predlagalo, naj gredo v začasno prerazporeditev zdravnikov brez specializacije s preostalimi klinik, kjer razmere z organizacijo dela niso tako zaostrene in problematične.

V zdravniškem v sindikatu Fides in v Slovenskem zdravniškem društvu pa menijo, da sta kadrovska stiska in dolge čakalne dobe na ljubljanski kirurški urgenci posledica neučinkovitosti zdravstvenih menedžerjev in slabe organizacije dela.

MLADCI IN MLADENKE

Čudoviti dnevi v Tandilu

Ko smo se vrnili s skupino mladcev in mladenk iz Merla v San Luisu (decembra 2012) in se zavedali, da smo spet v Buenos Airesu, smo že nestrpnost čakali naslednje potovanje. Hitro je minilo leto in ponovno smo se

zbrali zgodaj zjutraj v Našem domu v San Justu z nahrbtniki, navdušeni in pripravljeni, da zopet potujemo s prijatelji v naravo. V petek, 27. decembra, smo se (več kot 60 mladih in 12 voditeljev) priporočili Mariji Pomagaj z molitvijo, da bi nas spremljala in varovala med počitnicami. Starši so nas pozdravljali, mi pa smo se polni energije in dobre volje podali na pot proti Tandilu.

Prišli smo ob 15. uri v kraj María para todos. Odložili smo vso prtljago in si ogledali sobe za prenočišče. Skupaj smo pokosili in potem hitro skočili v bazen, saj je bil dan zelo vroč. Ko je bil čas za malico, so nas voditelji sklicali. Razdelili so nas po skupinah, da bi opravili razna dela med taborjenjem: pomivanje posode, pospravljanje prostora, stenčass ipd.

Pozneje smo šli na prvi sprehod v Cueva del Sapo. Hodili smo eden za drugim in se naužili svežega zraka. Ko smo se vrnili, smo igrali razne igre, ki so nam pomagale, da smo se bolje spoznali.

Pri vsakem večeru smo animatorji pripravili radio z novicami taborjenja. Pri prvi oddaji smo poklicali najmlajše mladce in mladenke – osmošolce in jim pripravili dobrodošlico. Skupina mladcev s Pristave jih je še bolj »pocrkljala«: pripravili so jim posebno mizo in bili so prvi postreženi z večerjo. Dobili so tudi diplomu v spomin na ta večer.

Sledil je obisk sv. Miklavža. To je bilo presenečenje, ki so nam ga pripravili voditelji: sv. Miklavž je bil Erik Oblak, ki je vsakemu podaril sladkarije, če je dobro odgovoril

na razna vprašanja. Parklji so bile voditeljice, angelčki pa voditelji in kuharja. Po večerni molitvi smo utrujeni, a zadovoljni legli v postelje, da se odpočijemo.

Prvo jutro, v soboto, 28. decembra, smo se hitro zbudili in zajtrkovali, saj nas je čakal zelo zanimiv dan. Šli smo v Lago del Fuerte, kjer smo veslali s čolni (kajak). Bilo je zelo smešno, ker smo se lahko močili! Ker smo bili razdeljeni po letnikih, je druga skupina medtem hodila do bližnjega hriba in uživala v razgledu na mesto. Tretja skupina pa je počivala in čakala, da pride na vrsto za veslanje. Zelo zadovoljni, a lačni smo se vrnili domov. Stanko in Magda sta že imela pripravljeno okusno kosilo. Popoldan smo imeli prosti čas. Nekateri so se kopali v bazenu, drugi malo počivali v senci in se pogovarjali s prijatelji. Hitro je prišla ura, da se odpravimo v mesto. Hodili smo po stezi, kjer so postaje križevega pota. Medtem pa, seveda, molili. Pred mogočnim križem smo se ustavili in v tišini razmišljali in prosili za svoje. Ob 20. uri smo vstopili v stolnico in bili pri sveti maši.

Ko smo se vrnili domov smo imeli za večerjo pico! Tisto noč je ramoška skupina mladcev in mladenk pripravila ples. Okrasili so jedilnico in jo spremenili v grad! Še čarovnik Harry Potter s prijatelji je prišel! Plesali smo do pozne ure in se zaba-

vali. Po večerni molitvi so nekateri hitro zaspali, drugi pa po tihem klepetali, dokler nas ni premagal spanec.

V nedeljo, 29. decembra, smo po zajtrku šli do Piedra Movediza, kjer smo se veliko slikali in si ogledali pokrajino. Po kosilu smo se podali na delo, saj smo imeli razne naloge po skupinah. Popoldan pa smo se napotili do »La cascada«. To je bila malo daljša in bolj zahtevna pot. A razgled je bil imeniten!

Tretji večer je bil namenjen 2. letniku. Vstopili so v dvorano, oblečeni v pižamah ali zaviti v rjuhah! Mladci iz San Martina in Carapachaya smo jim pripravili poslovljni večer z raznimi igrami, da smo se vsi zabavali. Ko je bilo po večerji vse pospravljeno, smo šli po jopice in bunde ter se zunaj posedli pri kresu. Mladci iz San Justa so pripravili primerno vzdusje in prebrali zgodbo o prijateljstvu. Potem je moral vsak povedati, kaj mu je bilo najbolj všeč na potovanju. Sledilo je skupno petje in zabava. Zopet smo se umirili, ko smo lahko poslušali tiste, ki so želeli še sami kaj lepega zapeti. Bila je zelo lepa noč!

Postajali smo malo žalostni, še najbolj animatorji, ker je bila to zadnja noč taborjenja.

Naslednji dan smo morali vse pospraviti in se pripraviti na odhod. Sobe smo morali pustiti urejene. Po zajtrku smo vse naložili na avtobus in šli v mesto, kupili spominčke in alfahorje za družino in sorodnike. Šli smo tudi v sladoledarno! Uboga gospa, ki je morala sama pripraviti toliko sladoledov! Nadaljevali smo pot in se zopet ustavili poleg jezera, da smo opoldan pojedli sendviče. Vožnja se nam je zdelala kratka, ko smo se zbudili in se zavedli, da smo že nazaj. Veselo so nas sprejeli starši! Zbrali smo se pred kipom Marije Pomagaj in se ji zahvalili za srečno potovanje.

Seveda je bilo veliko oseb, ki so pripomogle, da je potovanje lepo potekalo: Alenka Čop Malovrh, Anka Smole Kokalj, Alenka Zupanc Urbančič, Monika Zupanc Filipič, Marjana Rožanec, Maki Grohar, Cintija Seljak, Nadja Miklič, Erik Oblak in Danči Grohar. Hvala vam za ves čas, ki ste nam ga posvetili, za potrpljenje, dobro voljo in skrb, ki ste jo imeli z nami, da smo se tako lepo imeli! Magda Trpin in Stanko Jelen, zopet hvala, ker sta tako dobro in okusno kuhala in skrbela, da nismo bili nikoli lačni!

Osebnost sem se s tem potovanjem poslovlila od skupine mladcev in mladenk. Prav tako tudi vsi, ki sestavljamo rast XLIV. Ta štiri leta so bila enkratna! Brez dvoma, če bi imela priložnost, bi zopet sodelovala! Hvala vsem mladcem in mladenkam za vse vesele trenutke, ki mi bodo ostali v najlepšem spominu!

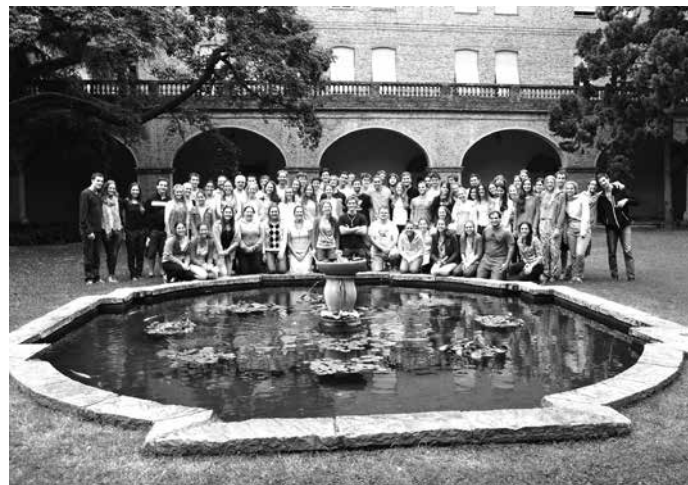
Marjana Resnik
Fotografije: Anka Smole

SDO/SFZ

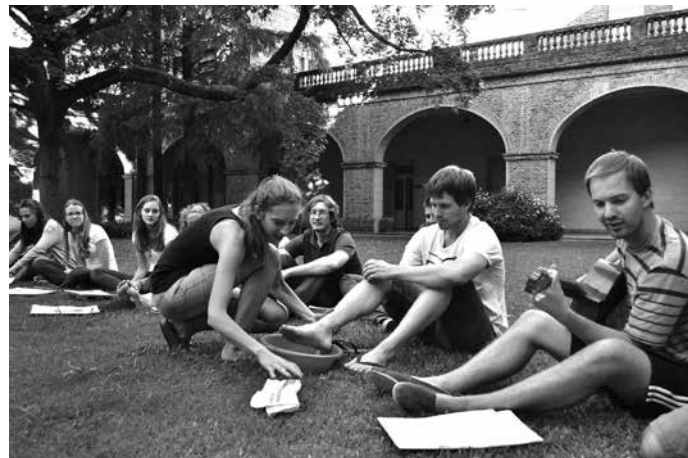
Duhovne vaje za mladino 2014

V petek, 7. marca, smo bili mladi vabljeni, da bi preživeli poseben konec tedna. Takega, v katerem si vzamemo čas zase, da se umirimo in malo globlje razmislimo o svojem življenju. Ker je med letom to kar težko, se rade volje udeležimo teh priložnosti. Letos se nas je zbralo kar 73! Zaradi velikega števila smo morali poiskati drugo hišo za duhovne vaje in tako smo prišli v Colegio Maximo de San Jose, kjer deluje Centro Loyola, v San Miguelu. Takoj, ko smo vstopili v stavbo, smo zagledali veliko sliko papeža Frančiška, kjer je pisalo, da je bil tukaj rektor filo-

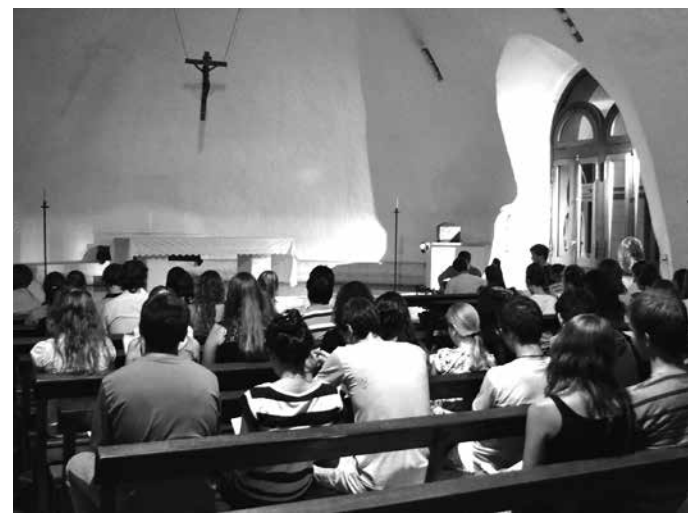
zofske in teološke fakultete med leti 1980 in 1986.

Duhovne vaje sta letos vodila g. Marjan Vidmar, župnik v Comodoro Rivadavia, in Pavel Erjavec. Na temo »Kako biti kristjan v vsakdanjem življenju« smo slišali kar nekaj zanimivih predavanj, npr. o tem, kako moramo razviti svoje talente in kako svoj vsakdanjik živeti v

krščanskem duhu, bodisi pri študiju, na delu ali s prijatelji. Zelo radi smo potem tudi o vsem tem debatirali po skupinah, kjer je bil razgovor zanimiv in bogat, saj smo imeli možnost spoznavati tudi tiste, s katerimi se običajno ne pogovarjamo. Odkrili smo, da velikokrat doživljamo zelo podobne stvari.

Organizator je bil Centralni mladinski odbor, katerega člani so skrbno pripravili tudi posebne trenutke, med katerimi smo se še bolj povezali v molitvi in petju.

Konec tedna je minil zelo hitro. Na nedeljo zjutraj smo imeli še zadnje predavanje (tokrat o dobri volji), po tem pa smo se udeležili svete maše, pri kateri so bili prisotni tudi naši starši. Veseli in obogateni z lepo izkušnjo smo se vrnili domov.

Hvala vsem, ki ste nam to omogočili, in upamo, da bomo imeli še veliko priložnosti za taka srečanja.

TURIZEM

Obisk v Briločah

Mlajši in starejši Slovenci iz Buenos Airesa in okolice smo med 15. in 22. marcem bili na potovanju v Bariloče. Kljub dolgi vožnji (24 ur) smo vse dobro prestali, ker je bil avtobus zelo udoben. Sedeži so bili skoraj kot postelje. Na poti smo se ustavili trikrat in tako je pot potekala brez večjih težav. Na avtobusu so nam dali večkrat kaj za pod zob in tudi kavico. Vse je preskrbela z nemajhnim trudom ga. Paula Kovač Škraba, in to z velikim uspehom kot že večkrat prej. Zahvaliti se ji moramo za tako lep izlet.

V Bariločah smo se nastanili v čisto novem hotelu z imenom Monte Claro. Na glavni steni sprejemnice je pod imenom hotela v kastiljščini bilo tudi napisano z velikimi črkami Jasna Gora. Ugotovili smo, da je to ime znanega poljskega svetišča črne čenstohovske Marije, katere velika slika, okrašena s svežimi rožami, je tudi visela v sprejemnici. Pozneje smo po tamkajšnjem prijatelju izvedeli, da je lastnica tega in še drugih hotelov bila verna Španka in je ta hotel posvetila bl. Janezu Pavlu II. Hotel je bil v vseh ozirih izboven. Sobe so bile velike, z vso najmodernejšo opremo. Imeli smo zajtrk, kosilo in večerjo. V osmem nadstropju je bil velik bazen, ki smo se ga mnogi poslužili. Imeli so tudi sobo s telovadnim orodjem in sauno. V to so šli samo redki.

Med bivanjem v Bariločah smo

naredili mnogo izletov. Rekel bi, da praktično vsak dan. Da poimenujem: Circuito chico, Campanario, Tronador, Puerto Blest, Lago Puelo in Isla Victoria. Večina izletov je bilo celodnevnik.

Slovensko ime odmeva povsod. Campanario so zgradili trije Slovenci. Pod Tronadorjem, kjer je začel Jerman in mu je nevihta vse odnesla, so na istem kraju njegovi potomci zgradili lepo stavbo, kjer prodajajo res odlične torte. Obe deklici za pultom sta se z nami pogovarjali v lepi slovenščini. Blizu Bolsona pa Budinekovi gojijo postrvi, in to na veliko. Za pultom je bila tudi vnukinja »starega« Budineka, ki je tudi govorila slovensko. Naj še omenim, da nam je oskrbnik katedrale povedal, da so pri gradnji te tudi sodelovali Slovenci, in sicer predvsem kamnoseki. In še in še ...

Kot se na vseh potovanjih dogodi kaj posebnega, se je tudi na našem. Na enem od izletov se je v okno vozila zaletela srna in z rogovi razbila steklo. Košček stekla je ranil v glavo dr. Katico Cukjati, a se je do odhoda v Buenos Aires kar dobro pozdravila.

Pot nazaj je bila tako lepa kot tja grede in vrnilo smo se v predvidenem času. Za zaključek poudarim, da je to potovanje pustilo trajen vtis in vabimo rojake, da se v prihodnje odločijo za taka potovanja.

r. č.

SLAVJA V MARIBORU

850-letnica pisne omembe

Mineva že 850 let od pisne omembe vojaške utrdbe, ki se je nekoč vzpenjala na mariborski Piramidi in naselju pod njo dala ime. Imenitno obletnico bodo letos v Mariboru proslavili s številnimi kulturnimi in drugimi dogodki.

Maribor je bil prvič omenjen 20. oktobra leta 1164 v pisni listini kot grad v marki (Marchburch), ki jo je nemško cesarstvo približno na sredini Podravske mejne krajine ustanovilo za varstvo pred Madžari. Utrdba je torej stala na Piramidi, samo mesto pa se je razvilo šele 90 let pozneje. Kot trg je bil Maribor prvič omenjen leta 1204, kot mesto leta 1254, razvil pa se je iz naselbine na obrežju Drave pod gradom.

Grad, ki je dal Mariboru ime, je pozneje

pogorel, zato so se ohranili le njegovi temelji. V 19. stoletju so na njegovem mestu zgradili kapelico, še danes priljubljeno izletniško točko Mariborčanov. Redki vedo, da je tam nekoč stala za mestno zgodovino tako pomembna stavba, saj so grad začeli izkopavati šele pred leti. Posegi so

bili najintenzivnejši v času Evropske prestolnice kulture leta 2012, trenutno pa dela spet stojijo.

V spomin na prvo pisno omembo je v štajerski prestolnici 20. oktobra praznik Mestne občine Maribor. Letos bodo ob prazniku pripravili tudi vrhunec zaznamovanja letošnje 850-letnice, med drugim s slavnostno akademijo.

Radi se posladkamo!

OREHOV KOLAČ
S ČOKOLADO

Sestavine: 200 g orehovitih jedrc, 80 g sladkorja, 130 g čokolade za kuhanje, 100 g masla, pol žličke kave instant, 3 žlice mleka, 50 g moke, 3 jajca, 1 žlička pecilnega praška, sol.

Pečico ogrejemo na 180 stopinj Celzija. Orehova jedrca zmeljemo. Kavo zmešamo z mlekom. Čokolado nalomimo in skupaj z maslom stopimo v vodni kopeli.

Jajca in sladkor penasto umešamo. Dodamo presejano moko s pecilnim praškom in ščepcem soli ter orehe. Zmešamo. Med mešanjem postopno dodamo še mlačno stopljeno čokolado in maslo ter kavo.

Testo vlijemo v namaščen in pomokan pekač (premera 26 cm). Pečemo približno 30 minut. Potresemo s sladkorjem v prahu. Kolač lahko postrežemo še topel. H kolaču se prileže

kava ali kakav.

SKUTNA TORTA
Z JAGODAMI

Sestavine: 250 g keksov, 70 g masla, 700 g jagod, 300 g skute, 2 lončka jogurta, 3 žlice limonovega soka, 3 žlice sladkorja, 2 zavitka van. sladkorja, 2,5 dl smetane, 6 lističev želatine.

Pol jagod pretlačimo, pol narežemo na rezine. Kekse zdrobimo, zmešamo s stopljenim maslom. Stresmo v pekač, obložen s pekupapirjem, in drobtine pritisnemo na dno.

Postavimo v hladilnik. Želatino 10 minut nama-

kamo v vodi. Medtem zmešamo skuto, jogurt, sladkor in limonov sok. Želatino ožamemo, kozico podrgimo nad šibkim ognjem, da se želatina raztopi. Vlijemo jo v kremo, dodamo jagode. Smetano stepemo, vmešamo v kremo in vse vlijemo na piškotno podlago. Za nekaj ur postavimo v hladilnik.

Spomini na dr. Janka Kralja ⁽⁴⁾

Nadaljujemo z objavo pogovora Erike Jazbar s prof. Martinom Krannerjem, ki je bil objavljen v goriškem tedniku Novi Glas (letnik XIX, št. 3, 30. januar 2014).

Kako bi odgovorili tistim, ki trdijo, da je Janko Kralj sodeloval z OVRO?

Janko Kralj je imel kot pravnik, ki je deloval v odvetniški pisarni, zveze in poznanstva na goriški kvesturi, kot jih je imel tudi v Vatikanu. Na Goriškem je imel na podeželju kapilarno mrežo zaupnikov. Kako si je pridobil zveze pri italijanski oblasti in kvesturi, ne bi vedel povedati, vem pa, da je v isti stavbi kot on stanoval neki kvesturin, ki je mogel opaziti, kako h Kralju prihajajo mnogi ljudje. Verjetno prav zaradi tega ni imel težav z oblastmi. Iznajdljiv kot je bil, je znal najti tudi pri OVRI koga, ki ga je obveščal. Kategorično pa izključim, da bi bil član OVRE, kot so mu nekateri po vojni očitali. OVRA je bila italijanska tajna obvešče-

valna služba. Tudi prof. Albin Sirk v svoji knjigi Življenje na nitki (Gorica 2003) izključuje očitek sodelovanja z OVRO: »... neverjetno pa se mi zdi, da bi sodeloval s zloglasno tajno fašistično policijo OVRA, za kar so ga nekateri obtoževali. Stike in spoznanja z ljudmi te institucije je verjetno moral imeti, če je hotel reševati – po čemer je težil – slovenske duhovnike in tudi druge intelektualce ...«

Ko je bila marca leta 1942 prva racija v Ljubljani in so naše prijete ljudi odpeljali v Gornjo Trebušo in jih tam zadržali v kasarnah, je Kralj to izvedel še isti dan. Ker sem bil ravno dan po tem pri njem v Gorici, sem lahko takoj vest prenesel v Ljubljano. Te prijete ljudi so potem odpeljali v Gonars in tudi to je takoj sporočil v Ljubljano.

Ko je konec avgusta leta 1942 italijanska oblast izvršila racijo v občini Devica Marija v Polju, smo Kralja prosili za pomoč. Svetoval je, naj se obrnemo na poveljnika generalštaba 11. korpusa italijanske armade (polkovnik Gallo), češ da je član italijanske Katoliške akcije in da naj se jaz kot član slovenske Katoliške akcije obrnem nanj. Nimam sicer dokazov, vendar po mojem se je Kralj pri OVRI naslanjal na sogovornike, ki so bili istočasno tudi člani italijanske Katoliške akcije.

Janko Kralj je znal pridobiti zveze z mnogimi ljudmi in skupinami. Zato je bil marsikomu sumljiv. Veste, v tistih časih so ti z veliko lahkoto podtaknili sum, da si član OVRE. Janko Kralj je imel na stotine pomembnih zvez tako z vplivnimi kot s čisto preprostimi ljudmi.

Zakaj se je takoj po kapitulaciji Italije umaknil v Rim?

Omenil sem že, da je moral imeti stike z oblastmi, da je lahko marsikomu pomagal in zanj posredoval. Zaradi teh stikov in še bolj zaradi svojega delovanja, se je čutil v nevarnosti, ko se je začela organizirati OF. Izvedel je, da je na seznamu likvidirati, ki jih je OF nameravala likvidirati. Na tem seznamu je bil tudi Polde Kemperle. Z dežele je dobival poročila, kakšen je položaj in kako deluje in ustrahuje OF. Nenazadnje je bil junija 1943 ubit njegov tesni sodelavec Ivo Bric iz Dornberka.

V Rim pa je odšel predvsem zato, da bi čimprej prišel v neposreden stik z zavezniki, katerih čete so prodirale po Apeninskem polotoku proti Rimu. O prodiranju zavezniških čet ga je verjetno obveščal prav Golec.

Tudi Iva Brica ste spoznali.

Ko sem hodil h Kralju, sem ga nekajkrat srečal. Povedal mi je, da se čuti v nevarnosti, da mu partizani grozijo s smrtjo. Hotel

sem mu pomagati. Napotil sem se v trgovino Kerševan na vogalu ulice Rabatta v Gorici, kjer so prodajali tako kolesa kot tudi orožje in mu na podlagi mojega dovoljenja za nošnjo orožja kupil pištolo. Izročil sem mu jo v obrambo ravno pri Kralju. Pištola pa mu ni služila, saj je ni imel pri sebi, ko so ga ubili. Njegov sin Branko, ki je bil takrat star 15 let in je bil priča očetovemu umoru, je prepoznal očetovega morilca. Po tragičnem dogodku so ga domači poslali v Žabnice k družini Albina Ehrlicha. Bali so se, da bi ubili še njega, ker je prepoznal morilca, ki mu je tudi zagrozil. V Žabnicah je ostal še nekaj let po vojni, kjer sem ga nekajkrat tudi srečal in govoril z njim. Da so izbrali ravno Ehrlichovo družino je bilo gotovo zato, ker je posredoval Janko Kralj, ki je Ehrlichovo družino spoznal prek duhovnika Lamberta Ehrlicha in srečanj na Višarjah.

(Dalje prihodnjič)

NOVICE IZ SLOVENIJE

POSLEDICE ŽLEDA

Iz gozdov je bilo doslej odpeljanih med 15 in 20 odstotkov v žledolomu polomljenega drevja. Vršilec dolžnosti direktorja Zavoda za gozdove Damjan Oražem je na tiskovni konferenci izrazil upanje, da bodo lastniki gozdov do 15. maja iz gozdov odpeljali čim več poškodovanih iglavcev, da se bodo tako izognili škodi zaradi podlubnikov.

MANJ BANČNIH POSLOVALNIC NLB

Nova Ljubljanska banka (NLB) zaključuje s procesom zapiranja 22 poslovalnic po državi. Tako bo s 1. aprilom poslovanje zaprtih enot preneseno na druge poslovalnice. Poslovalnice, ki zapirajo, se nahajajo po vsej Sloveniji, le ena je iz Ljubljane. V krajih, kjer se bodo zaprle, bankomati ostajajo. NLB ima trenutno 143 poslovalnic, a se mreža lahko še dodatno zmanjša.

NLB pa bo letos umaknila tudi več kot sedemdeset bankomatov zaradi premajhne uporabe.

MUMIJA IN KROKODIL

V Narodnem muzeju Slovenije so odprli razstavo Mumija in krokodil: Slovenci odkrivamo dežele ob Nilu, ki prvič na enem mestu predstavlja zapuščino slovenskih raziskovalcev Afrike, ki so se v 19. stoletju postavljali ob bok drugim svetovno znanim egiptologom. Na ogled so predmeti, ki so v muzeje večinoma prišli kot darovi domoljubov iz časa prvih raziskovanj Afrike. Med darovalci še posebej izstopajo trije iz 19. stoletja, ki so po svoji službeni dolžnosti živeli v Egiptu oziroma južneje v Afriki: avstrijski generalni konzul Anton Lavrin, misijonar Ignacij Knoblehar in diplomat Jožef Švegel.

POVIŠALA SE JE STOPNJA BREZPOSELNOSTI

V Sloveniji se je stopnja registrirane brezposelnosti januarja že drugi mesec zapored občutno zvišala, in sicer za 0,7 odstotne točke na 14,2 odstotka. S tem se je približala rekordni ravni iz leta 1993. Število registriranih brezposelnih oseb se je povišalo za 5800.

POVEJ MI, KAJ BEREŠ, PA ...

Nacionalna raziskava branosti (NRB) je pokazala, da štiri medijske edicije dosegajo več kot 300.000 bralcev. S 325.000 bralci na povprečen dan so prve ponovno Slovenske novice (rumeni tisk). Drugo mesto s 319.000 bralci zaseda brezplačni dnevnik Žurnal (razdeljujejo ga po avtobusnih postajah), tretja je tedenska TV-priloga Vikend (311.000), četrti pa Nedeljski dnevnik (304.000; rumeni tisk), ki izhaja tedensko.

PO SVETU

SLOVAŠKA JE VOLILA NOVEGA PREDSEDNIKA

Nestrankarski milijonar in filantrop Andrej Kiska je bil v drugem krogu predsedniških volitev na Slovaškem presenetljivo izvoljen za novega predsednika države in tako premagal dosedanjega premiera, socialdemokrata Roberta Fica. Za Kiska je glasovalo 59,4 odstotka volivcev, za Fica pa 40,6 odstotka. Kiska bo kot novi slovaški predsednik zaprisegel 15. junija, ko se sedanjemu predsedniku Ivanu Gašparoviču konča petletni predsedniški mandat. Kot poroča avstrijska tiskovna agencija APA, so rezultati predsedniških volitev presenečenje tako za javnost, opazovalce kot tudi za oba tekmeca. 51-letni politični novinec Kiska je Fica premagal z veliko prednostjo, tako da ne preseneča samo njegova zmaga, pač pa tudi dejstvo, da je Kiska na svojo stran dobil dobrih 400.000 volivcev več od sedanjega premiera, opozarjajo analitiki. Politično Kiska velja za nepopisan list papirja. Pred tekmo za predsedniški položaj ni bil še nikoli politično dejaven in je javnosti znan predvsem kot poslovnež in ustanovitelj dobrodelne organizacije Dober angel. Pri številnih slovaških volivcih, ki so naveličani politike, je podporo dobil prav na ta račun, ocenjujejo poznavalci.

TELEFONSKI POGOVOR ZA UKRAJINO

Ruski predsednik Vladimir Putin je po telefonu poklical ameriškega predsednika Baracka Obama, s katerim sta govorila o ameriškem predlogu za diplomatsko rešitev krize v Ukrajini. Obama je po navedbah Bele hiše pozval Rusijo, naj preneha nameščati svoje sile ob meji z Ukrajino in se vzdrži drugih dejanj, ki bi lahko ogrozila ozemeljsko celovitost in suverenost Ukrajine. Poudaril je še, da prehodne ukrajinske oblasti pripravljajo reformo ustave in demokratične volitve. Putin pa je sogovorniku dejal, da skrajneži v Ukrajini še naprej razgrajajo ter ustrahujejo civiliste in institucije. Zato je predlagal, da bi mednarodna skupnost pomagala stabilizirati Ukrajino.

PISALI SMO PRED 50 LETI

Imenovanje dr. Jožeta Pogačnika za ljubljanskega nadškofa. Kot Slovenci in katoličani prevz. nadškofu dr. Pogačniku iskreno čestitamo k temu imenovanju in mu izrekamo svoj vdan in iskren pozdrav. Tem čestitkam pridružujemo tudi svoja iskrena voščila k njegovemu današnjemu godu. Vemo, da ta hip govorimo iz srca v imenu vseh Slovencev doma in po svetu. Govorimo iz srca, ko mu želimo mnogo zdravja in uspeha in božjega blagoslova pri izpolnjevanju velike naloge nadpastirja, ki mu je bila zaupana. Vsi se zavedamo ogromne teže, ki je s tem padla na njegova ramena.

Dr. Franc Gnidovec 50-letnik. G. rektorju dr. Francetu Gnidovcu k petdesetletnemu jubileju iskreno čestitamo. Svojim voščilom pridružujemo tudi toplo prošnjo Bogu, naj bi mu naklonil še dolgo življenje in še naprej spremljal s svojim blagoslovom njegovo plemenito delo med slovensko izseljensko mladino.

Najlepše voščilo slovenske izseljenske skupnosti g. rektorju dr. Gnidovcu k njegovemu petdesetletnemu življenjskemu delu pa bo njena odločitev, da bo še bolj podprla graditev nove stavbe za slovensko izseljensko mladino v škofovem zavodu v Adroguetu.

Slovenska beseda na Koroškem prepovedana. V Mariji na Zilji so enostavno prepovedali vsako besedo v slovenskem jeziku pri sobotnem blagoslovu in pravijo, da je dovoljena pobožnost samo v nemškem jeziku. Dopisnik poziva merodajne ljudi - prav gotovo misli na celovški ordinariat - naj puste tiste, ki po slovenje v materinem jeziku govore, opravljati sobotno pobožnost tako, kot so jo doslej.

Družinska sreča. V družini Jožeta Boha in ge. Milke, roj. Cestnik, se je rodil 28. februarja prvorojenec, ki so ga krstili na ime Jože Danijel. Čestitamo.

(*Svobodna Slovenija*, 2. aprila 1964, št. 14)

PROTESTI NA TAJSKEM

Več deset tisoč protivladnih protestnikov je 29. marca v Bangkoku preplavilo ulice z zahtevo po političnih reformah pred naslednjimi splošnimi volitvami. Februarske predčasne volitve, ki jih je zaradi protestov razpisala premierka Yingluck Shinawatra, je sicer pred dnevi tajsko ustavno sodišče razveljavilo. Protesti proti premierki so se začeli novembra lani, da bi njeno vlado prisilili k odstopu, potem ko je poskušala odobriti splošno amnestijo za svojega starejšega brata, ki živi v izgnanstvu. Glavni cilj protestnih gibanj je odstavitev tako imenovanega Thaksinovega režima, s čimer se nanašajo na nekdanjega premiera in brata sedanje premierke Thaksina Shinawatro, ki je pred leti pobegnil v tujino, da bi se izognil zaporu.

NATO

Novi generalni sekretar Nata bo nekdanji predsednik norveške vlade Jens Stoltenberg. Tako so se dogovorile članice zavezništva, njihovi veleposlaniki naj bi odločitev potrdili na popoldanskem zasedanju Severnoatlantskega sveta. Stoltenberg bo mandat začel 1. oktobra, trajal bo štiri leta z možnostjo enoletnega podaljšanja. Slovenija je z izbiro zadovoljna.

SMRTNA KAZEN

Nevladna organizacija za človekove pravice Amnesty International je ugotovila, da se je število izvršenih smrtnih kazni v letu 2013 v svetu povečalo za skoraj 15 odstotkov. Največ usmrtitev naj bi izvedli na Kitajskem - po mnenju organizacije več tisoč, a poročilo podatkov iz te države ne vsebuje, saj so na Kitajskem državna skrivnost. Podobno velja tudi za Severno Korejo, za katero prav tako nimajo uradnih podatkov. Uradno je bilo v svetu lani izvršenih najmanj 778 smrtnih kazni, kar je skoraj 15 odstotkov več kot leto prej. Od tega so jih lani 369 izvedli v Iranu, 169 pa v Iraku.

RESUMEN DE ESTA EDICION

PROPUESTA PARA UN REFERENDO

El mayor partido de la oposición presentó el pasado 25 de marzo ante la Asamblea Nacional más de 46 mil firmas para un referendo sobre los archivos de la policía secreta en la época del régimen comunista. Si el presidente del Parlamento considera que la pregunta es relevante y apropiada, al mismo tiempo que la cantidad de firmas presentadas son suficientes, tendrá que convocar a un referéndum en el plazo de siete días. La iniciativa propone que se mantengan los archivos históricos abiertos, no sólo para continuar en la búsqueda de la verdad histórica sino también para proteger el patrimonio cultural y la identidad de la nación eslovena. Los miembros de la coalición consideran que el referendo es innecesario y politizado y pidieron que se retire la solicitud. De aceptarse la iniciativa popular, la fecha deberá ser aprobada por mayoría de los dos tercios de los miembros presentes en la Asamblea Nacional. Los integrantes del partido político SDS que presentaron la propuesta, opinan que la mejor fecha es el 25 de mayo, conjuntamente con las elecciones europeas. (Pág. 1)

EL VALOR DE LA FAMILIA

Algo más de medio año nos separa del Sínodo extraordinario de los obispos sobre la familia y sobre la mesa hay muchas preguntas abiertas. Las posibilidades de que los separados reciban la comunión, parece haber atraído la mayor atención. El secretario del consejo pontificio para la familia Mons. Simón dice que hay otras cuestiones más urgentes, como por ejemplo el espacio que se les da a las personas mayores en la familia, a los enfermos, discapacitados, o la eutanasia, todos temas ligados a la cultura del rechazo. Sobre esto la familia debería tomar conciencia, ya que justamente es en la familia donde el hombre encuentra el valor en lo que es y no en lo que tiene y señaló que sobre estos temas no debería estar interesada sólo la Iglesia, ya que la familia es patrimonio de toda la humanidad. (Pág. 2)

DIFERENCIA DE CINCO HORAS

El último domingo de marzo, siguiendo la directiva del cambio al horario de primavera-verano de la Unión Europea, es la fecha en la cual los habitantes de Eslovenia también adelantaron una hora sus relojes. Ahora habrá que sumar cinco horas a nuestro horario, para saber con exactitud qué hora es en Eslovenia. (Pág. 2)

EJERCICIOS ESPIRITUALES

El viernes 7 de marzo pasado, los jóvenes eslovenos fueron invitados a participar de un fin de semana especial, en los que uno se toma el tiempo para uno mismo, para bajar de la vorágine y reflexionar sobre el día a día. Setenta y tres jóvenes accedieron a la propuesta que se desarrolló en el Colegio Máximo de San José en San Miguel. Los ejercicios espirituales los dirigió el sacerdote Marjan Vidmar y Pavel Erjavec. Las charlas se centraron en cómo ser cristianos en la vida cotidiana; los debates en grupo y el intercambio de experiencias fue muy enriquecedor para los participantes que integraron la oración y el canto en los dos días que duraron los ejercicios. El domingo por la mañana tuvieron la última charla y luego la misa, en la que estuvieron presentes sus padres. (Pág. 3)

TANDIL 2013

Recibimos la crónica del viaje que realizó el grupo Mladci & mladenke a finales de diciembre del año pasado a Tandil. En la misma describen los lugares que visitaron (Cueva del sapo, Lago del Fuerte, La Cascada, etc.) las actividades en las que participaron (pasearon en kayak, jugaron diferentes juegos, los visitó San Nicolás, organizaron una noche de baile, el fogón, dieron la bienvenida a los novatos y despidieron a los mayores del grupo, etc.) y sobre todo lo bien que la pasaron esos días. (Pág. 3)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar in esloveniau@gmail.com. **Za Društvo ZS:** Franci Žnidar / **Urednik:** Tone Mizerit

Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Marjana Resnik, Anka Smole, Monika Oblak in Vladimir Voršič.

Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: Zaradi rastočih stroškov in razumljivih ekonomskih težav, še nismo uspeli določiti naročnine za leto 2014. Kakor hitro se bomo s tiskarno dogovorili o predračunu, in videli po višice poštne, bomo objavili cene posameznih kategorij. Medtem pa prosimo naše zveste naročnike, da plačajo »na račun«, kar bodo potem dopolnili. Možno je tudi plačevanje v obrokih. Hvala za razumevanje! Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.** Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618
Dis. 2089

de Lucía Bogataj

Monseñor Marcón 3317 B, San Justo

Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek - odvetniki

Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386
E-mail: estudio@estudiobovsek.com.ar**Dr. Marjana Poznič** - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com**Dra. Ana C. Farreras de Kocar** - SSucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y jueves de 16 a 19 hs. Avellaneda 174 1º Piso /1704) Ramos Mejía, Buenos Aires. e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

Apetit od torka do vključno sobote od 19. ure

naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode

Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA

Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA

PATAGONIA Storitve

María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

VALUTNI TEČAJ
V SLOVENJI
31. marca 2014

1 EVRO 1,37 US dolar

1 EVRO 1,51 KAD dolar

1 EVRO 11,15 ARG peso

Eno uro dlje

V noči na preteklo nedeljo so v Sloveniji kazalce na uri prestavili za eno uro naprej, in sicer z druge na tretjo uro. Tako so prešli na poletni čas, ki pa ga ne uporabljajo v vseh državah po svetu.

V Sloveniji uro prestavljajo v skladu z evropsko direktivo o ureditvi poletnega časa, ki enotno ureja premik ure v EU. Tam poletni čas uporabljajo vse članice z izjemo Islandije. Začne se zadnjo nedeljo v marcu, konča pa zadnjo nedeljo v oktobru.

V nekaterih drugih državah po svetu, kjer prav tako uporabljajo poletni čas, ure ne prestavijo nujno na isti dan. V nekaterih državah so poletni čas opustili in ure ne prestavljajo več, ponekod pa ga niso nikoli uporabljali. V Argentini sedaj ne prestavljamo več ure, a strokovnjaki ugotavljajo, da se nahajamo kar dve uri pred sončnim časom. Vsekakor, sedaj nam bo Slovenija eno uro »dlje«, to je, razlika bo pet ur.

Poletni čas je bil v Evropi uveden z namenom boljšega izkoriščanja dnevne svetlobe. Medtem ko zagovorniki premikanja urnih kazalcev opozarjajo na prihranek energije, pa nasprotniki menijo, da premikanje kazalcev negativno vpliva na biološko uro ljudi in poslabšuje njihovo razpoloženje in zdravje.

Na zimski čas, ki je tudi s soncem usklajen čas, se bodo v Sloveniji vrnili 26. oktobra.

OBVESTILA

SOBOTA, 5. aprila:

Redni pouk na SSTRMB, ob 15.00 v Slovenski hiši

NEDELJA, 6. aprila:

Občni zbor Slovenskega doma v San Martinu, ob 10.30.

SOBOTA, 12. aprila:

Redni pouk na SSTRMB, ob 15.00 v Slovenski hiši

NEDELJA, 13. aprila:

Mladinski križev pot v Našem domu v San Justu

NEDELJA, 27. aprila:

Misijonska tombola v Slomškovem domu

SREDA, 30. aprila:

Občni zbor zadruge Sloga, ob 18.30 na 9 de Julio

OSEBNE NOVICE

Krst

V soboto, 22. marca, je bila krščena v cerkvi Nuestra Señora de Czesochowa **Juana Volpedo**; očka je Danilo, mamica pa Andreja roj. Boltežar. Botra sta bila Ariel Volpedo in Sonia Petkovšek Boltežar. Krstil je župnik g. Francisco Martínez. **Srečni družini iskreno čestitamo.**

Uradne ure za stranke
v Slovenski hiši
(atención al público)

V pisarnah v Slovenski hiši (Zedinjena Slovenija, Dušnopastirska pisarna, Svobodna Slovenija) smo na razpolago rojakom:

ponedeljek, sredo in petek, od 12. do 18. ure.

Hvala za razumevanje!

SLOVENCİ IN ŠPORT

PLANICA IMA LETOS
SLOVENSKEGA PRVAKA

Slovenski skakalni šampion Peter Prevc je zmagovalac zadnje tekme sezone svetovnega pokala v smučarskih skokih pred domačimi navijači v Planici. Prevc, ki je bil tretji po prvi seriji, je v nedeljo, 23. marca, v finalu skočil do rekorda Bloudkove skakalnice pri 142 metrih in ugnal

29. mestu.

A to ni bila edina medalja, ki si jo je Prevc prislužil v Planici, ker je v petek dosegel tretje mesto v prvi tekmi. Zmagal je Nemec Severin Freund.

V ekipni tekmi po državah je prvo mesto odnesla avstrijska reprezentanca. Za 38 točk je premagala Poljsko, tretje mesto so zasedli Norvežani. Slovenija v

šile domače tekmovalke, najboljša je bila Maja Vtič na šestem mestu. V finalni seriji si je krepko popravila svoj položaj Katja Požun, ki je sezono končala v prvi petnajsterici - na 11. mestu. Urša Bogataj je tekmo končala na 17. mestu, Eva Logar je bila 18., Špela Rogelj je tekmo končala kot 19., Anja Javoršek pa je pristala povsem na repu na 29. mestu.

Planica vsako leto privabi na tisoče gledalcev, ki pa jih je bilo letos manj, ker je bilo vreme deževno in si je marsikdo rajši ogledal tekme pred televizijskim zaslonom.

SPET SVETOVNI PRVAK

Slovenski deskar Tim Kevin Ravnjak je še drugič postal svetovni mladinski prvak. Potem ko je bil v snežnem žlebu najboljši že pred dvema letoma v Sierrri Nevadi, je uspeh ponovil tudi na letošnjem prvenstvu v Valmalencu, kjer je bil 17-letni Velenčan, ki je na letošnjih olimpijskih igrah v Sočiju zasedel osmo mesto, najboljši že v kvalifikacijah.

TRI MEDALJE

Slovenska telovadca Teja Belak in Sašo Bertoncelj sta uspešno nastopila v finalih svetovnega pokala v Dohi in se na svojih paradnih orodjih uvrstila na zmagovalni oder. Belakova je na preskoku s povprečjem 14,100 točke osvojila drugo mesto, medtem ko je bil Bertoncelj v finalu konja z ročaji z oceno 15,150 tretji.

Njima se je pridružil telovadec Mitja Petkovšek, ki je na bradli osvojil tretje mesto.

Popravek

V članku o Pustu v Našem domu, ki je izšel v prejšnji številki, so nam posredovali zmoten podatek. V članku piše »sanhuška skupina km 43«, ko je to skupina, ki jo sestavljajo člani različnih domov. Se opravičujemo!

PORAVNAJTE
NAROČNINO!

vse tekmece. Z zmago je napredoval tudi na končno drugo mesto v svetovnem pokalu. Drugi je bil Nemec Severin Freund, tretji pa Norvežan Anders Bardal.

postavi Cene Prevc, Nejc Dežman, Robert Kranjec in Peter Prevc je bila peta.

Naj še omenimo, da so letos skakali z Bloudkove velikanke, ne pa z letalnice

Zmagovalac sezone Poljak Kamil Stoch, vodilni po prvi seriji, je bil četrti.

V finalu je nastopilo kar sedem Slovencev. Med dobitnike točk so se uvrstili še Jernej Damjan, ki je zadnjo tekmo sezone končal na 23., Cene Prevc na 27. in Tomaž Naglič na

bratov Gorišek, s katere je najdaljši skok dolg 239 m.

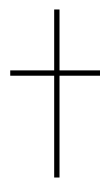
Med ženskimi smučarskimi skakalkami pa je odnesla zmago Japonka Sara Takanaši, pa tudi drugo mesto je pripadlo Japonski zaradi Juki Ito.

Množico navijačev so v dolini pod Poncami navdu-

ZAHVALA!

Iskrena hvala č. g. F. Cukjatiju, vsem sorodnikom in znancem naše skupnosti, dominikanskim sestram ter vsem neznanim, ki ste me v težkih urah obiskali, spodbujali ter molili zame. Vedno sem čutila prisotnost in moč molitve. Naj vam Bog stotero povrne.

Mojca Jelenc z družino

V globoki žalosti sporočamo, da nas je zapustila in odšla v večnost naša draga mama, gospa

Ivica Krkoč vdova Cascino

Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

Žalujoci:

Vincenzo in Giovanna Cascino;

Carlos, Jonathan, Matías in Melissa Oddi

ter ostalo sorodstvo

Argentina, Slovenija, Beograd, Italija

27. APRILA
v Slomškovem domu

Naše veselje za srečo drugih!

Misijonska
TOMBOLA

11.30 Sveta maša
13.00 Kosilo
15.00 Tombola

Vsi lepo vabljeni!
Podprimo misijone!

Slomškov dom
Castelli 28 - Ramos Mejía